

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 9Nc/7/2002
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1102899420
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Hadrbulcová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2015:1102899420.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v Bratislave, sudkyňou JUDr. Vierou Hadrbulcovou v právnej veci navrhovateľa: R. C., bytom F. T. Č. XXXX, XXX XX V., právne zastúpený JUDr. Pavlom Balogom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova číslo 3, Rimavská Sobota, proti odporcovi: Slovenská republika nastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Župné nám. č. 13, Bratislava o zaplatenie odškodnenia za deportáciu vo výške 3 597,54 eur po nebohom R. C., nar. XX.X.XXXX a o zaplatenie morálneho odškodnenia vo výške 33 193,95 eur (1 000 000.- Sk) takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie 3 000,- eur zastavuje.

Vo zvyšku uplatneného nároku súd návrh zamietal.

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 10.10.2002 domáhal vojnového odškodnenia po nebohom otcovi R. C., nar. XX.X.XXXX z dôvodu, že tento si podal žiadosť o odškodnenie na Ministerstvo spravodlivosti SR, ktorá je evidovaná pod č. XXXX/XX-XXX/XXXX-L..

Písomným podaním zo dňa 18.12.2003 rozšíril žalobu o morálne odškodné vo výške 1 000 000,- Sk.

Odporca sa k návrhu vyjadril písomne. Vo vyjadrení uviedol, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky prerokovalo žiadosť o odškodnenie t.č. už nebohého R. C., nar. XX.XX.XXXX, zomrelého v priebehu odškodňovacieho konania dňa 23.01.2002, stanoviskom číslo XXXX/XX-XXX/XXXX-L. zo dňa 07.08.2006, ktorým bolo určené, že nebohému R. C., nar. XX.XX.XXXX, pre nepreukázanie nároku podľa § 4 ods. 3 zákona číslo 305/1999 Z. z. v znení zákona číslo 126/2002 Z. z. odškodnenie nepatrí.

Odporca ďalej uviedol, že navrhovateľ R. C., nar. XX.XX.XXXX, ako syn t. č. už nebohého žiadateľa sa svojím návrhom domáha odškodnenia za svojho neb. otca. R. C., nar. XX.XX.XXXX. Návrh navrhovateľa spolu s prílohami však neobsahuje žiadne doklady, ktoré by preukazovali deportáciu nebohého R. C., nar. XX.XX.XXXX, do nemeckého zajateckého tábora. Na základe vyššie uvedeného odporca žiadal, aby súd návrh navrhovateľa zamietol v celom rozsahu a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Navrhovateľ sa na pojednávanie nedostavil, predvolanie na pojednávanie riadne prevzal, svoju neprítomnosť neospravedlnil, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania, súd preto podľa § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom odporcu, obsahom spisu odporcu číslo XXXX/XX-XXX/XXXX-L. a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľ sa návrhom podaným na Najvyšší súd Slovenskej republiky domáhal vojnového odškodnenia po nebohom otcovi R. C., nar. XX.X.XXXX z dôvodu že tento si podal žiadosť o odškodnenie na Ministerstvo spravodlivosti SR, ktorá je evidovaná pod č. XXXX/XX-XXX/XXXX-L..

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky prerokovalo žiadosť o odškodnenie nebohého R. C., W.. XX.XX. XXXX, zomrelého v priebehu odškodňovacieho konania dňa 23.01.2002, stanoviskom číslo XXXX/XX-XXX/XXXX-L. zo dňa 07.08.2006, ktorým bolo určené, že nebohému R. C., W.. XX.XX.XXXX, pre nepreukázanie nároku podľa § 4 ods. 3 zákona číslo 305/1999 Z. z. v znení zákona číslo 126/2002 Z. z., odškodnenie nepatrí. Toto rozhodnutie bolo doručené navrhovateľovi dňa 16.8.2006.

Podľa § 2 zákona č. 305/1999 Z.z. v znení zákona č. 126/2002 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov

(1) Odškodnenie patrí za deportáciu do nacistických koncentračných táborov (ďalej len "koncentračný tábor") a zajateckých táborov a väznenie v nich v rokoch 1939 až 1945 a za smrť počas deportácie a väznenia v koncentračnom tábore alebo zajateckom tábore (ďalej len "deportácia").

(2) Za deportáciu sa považuje aj zaistenie a sústredenie z dôvodov politickej, národnej, rasovej a náboženskej perzekúcie v táboroch na území Československej republiky z rokov 1918 až 1938, ako aj čas návratu z koncentračného tábora a zajateckého tábora do vlasti.

(3) Oprávnená osoba je osoba, ktorá bola

a) deportovaná z územia Československej republiky z rokov 1918 až 1938 do koncentračného tábora a zajateckého tábora zriadeného na území Veľkonemeckej ríše alebo na iných územiach,

b) zaistená na účely deportácie,

c) sústredená podľa odseku 2,

d) ukryvaná z dôvodu rasovej alebo náboženskej perzekúcie, ak ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona je štátnym občanom Slovenskej republiky a má na jej území trvalý pobyt.

(4) Ak oprávnená osoba zomrela, právo žiadať odškodnenie s výnimkou práv, ktoré podľa osobitného predpisu 1) zanikajú smrťou oprávnenej osoby, prechádza na osoby, ktoré ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky a majú trvalý pobyt na jej území, a to v poradí

a) manžel (manželka) a deti oprávnenej osoby, všetci rovnakým dielom, a ak ich niet,

b) rodičia oprávnenej osoby.

Podľa § 4 zákona č. 305/1999 Z.z. v znení zákona č. 126/2002 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov,

(1) Na konanie o odškodnení je príslušné Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo").

(2) Oprávnená osoba môže uplatniť nárok na odškodnenie na ministerstve písomnou žiadosťou, ktorá musí byť doručená ministerstvu najneskôr do troch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona; inak jej nárok na odškodnenie zaniká.

(3) Oprávnená osoba je povinná pripojiť k žiadosti doklady preukazujúce opodstatnenosť jej nárokov. Ak žiadosť nie je úplná, ministerstvo vyzve žiadateľa na jej doplnenie.

(4) Na konanie o odškodnení sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. 2)

Podľa § 5 zákona č. 305/1999 Z.z. v znení zákona č. 126/2002 Z.z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov,

(1) Ministerstvo posúdi predloženú žiadosť, a ak je opodstatnená, prizná odškodnenie. Písomné stanovisko doručí žiadateľovi do vlastných rúk.

(2) Ak ministerstvo nevyhoví žiadosti alebo jej vyhoví iba sčasti, žiadateľ sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia stanoviska ministerstva.

Súd z obsahu pripojeného spisu Ministerstva spravodlivosti SR č. XXXX/XX-XXX/XXXX-L. zistil, že otec navrhovateľa t.č. už nebohý R.Á. C., W.. XX.XX. XXXX, dňa 8.3.2000 podal žiadosť na Ministerstvo spravodlivosti SR o odškodnenie za deportáciu do zajateckého tábora HORN a HOLBRUN v dobe od 31.12.1944 do 9. mája 1946. Žiadateľ R. C., ktorý zomrel v priebehu odškodňovacieho konania dňa 23.01.2002, k žiadosti nepripojil žiadne doklady, ktoré by preukazovali jeho deportáciu do nemeckých zajateckých táborov. Odporca listom zo dňa 12.8.2003 číslo: XXXX/XX-XXX/XXXX vyzval navrhovateľa, aby zaslal odporcovi úradne overenú fotokópiu osvedčenia podľa § 8 zákona č 255/1946 Zb. vydaného býv. Ministerstvom národnej obrany alebo potvrdenia nemeckej pátracej služby v Bad Arolsene / Internationaler Suchdienst, Grosse allee 5-9, 344 44 Bad Arolsen, Deutschland/, príp. iných dobových dokladov, z ktorých by bola zrejmä doba internácie jeho zosnulého otca v zajateckom tábore. Navrhovateľ na žiadosť nereagoval a žiadané doklady odporcovi nezaslal.

Odporca o žiadosti rozhodol stanoviskom číslo XXXX/XX-XXX/XXXX-L. zo dňa 07.08.2006, ktorým bolo určené, že nebohému R.W. C., W.. XX.XX.XXXX, pre nepreukázanie nároku podľa § 4 ods. 3 zákona číslo 305/1999 Z. z. v znení zákona číslo 126/2002 Z. z., odškodnenie nepatrí. Toto rozhodnutie bolo doručené navrhovateľovi dňa 16.8.2006.

S týmto stanoviskom sa konajúci súd plne stotožnil a bol toho názoru, že navrhovateľ ani jeho právny predchodca nepreukázal opodstatnenosť svojich nárokov ako to vyžaduje ust. § 4 ods. 3 zákona číslo 305/1999 Z. z. v znení zákona číslo 126/2002 Z. z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov, preto súd návrh zamietol.

Proti rozsudku podal navrhovateľ odvolanie z dôvodu, že doplnením návrhu zo dňa 18.12. 2003 sa domáhal, aby mu súd priznal morálne odškodnenie vo voške 1 000 000,- Sk. Ďalej uviedol, že morálneho odškodnenia sa domáhal na základe dôkazov, ktoré predložil spolu s doplnením návrhu.

Krajský súd v Bratislave konajúc ako súd odvolací uznesením zo dňa 30.9.2001 č.k. 4 Co 1154/2011-59 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že prvostupňový súd nerozhodol o zmene návrhu uvedenej navrhovateľom v podaní z 18.12.2003, aby mu súd priznal aj ďalšie odškodnenia 1.000.000,- Sk.

Prvostupňový súd pripustil zmenu petitu návrhu podľa návrhu navrhovateľa, tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi vojnové odškodnenie po neb. R. C. a morálne odškodnenie vo výške 1.000.000,- Sk a rozsudkom zo dňa 24.1.2013 č.k. 9 Nc7/2002 návrh z rovnakých dôvodov zamietol ako nedôvodný.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolania uviedol, že návrhom zo dňa 8.10.2002 sa domáhal, aby súd určil, že po nebohom otcovi R. C., W.. XX.X.XXXX patrí pozostalým vojnové odškodnenie, aby súd určil jeho výšku a zaviazal Ministerstvo spravodlivosti ho vyplatiť. Doplnením návrhu zo dňa 18.12.2003 sa navrhovateľ domáhal, aby súd priznal morálne odškodnenie vo výške 1 000 000,- Sk. Morálneho odškodnenia sa domáha na základe dôkazov, ktoré priložil spolu s doplnením návrhu. Navrhovateľ uviedol, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, lebo nevykonal ním navrhnuté dôkazy, keď navrhovateľ vo svojom písomnom stanovisku navrhol vypočuť svedkov, ktorí zatiaľ neboli vypočutí. Uviedol, že na tento nedostatok súdu poukazoval aj v odvolaní proti rozsudku zo dňa 7.1.2011, pričom súd takéto dôkazy aj napriek námietkam nevykonala.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30.6.2014 č.k. 6 Co 354/2013-112 napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I v Bratislave zo dňa 24.1.2013, č. k. 9Nc/7/2002 - 91 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd uložil súdu prvého stupňa vysporiadať sa s tým, že návrh na priznanie odškodnenia podľa zák. č. 35/1999 Z. z. neobsahuje určitý jasný a zrozumiteľný petít (§ 43 ods. 1 a 2 O. s. p.). Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia uviedol, že v prípade upresnenia petítu bude potrebné, aby súd prvého stupňa sa v odôvodnení nového rozhodnutia vysporiadal i s predloženými listinnými dôkazmi a uviedol, či predmetné doklady sú dostatočné na preukázanie opodstatnenosti nároku navrhovateľa.

Právny zástupca navrhovateľa na výzvu súdu zo dňa 8.9.2014 odstránil vady petítu návrhu dňa 24.9.2014 tak, že žiadal, aby súd priznal navrhovateľovi odškodnenie za deportáciu nebohého otca navrhovateľa v období od 31.12.1944 do 09.05.1945. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 305/1999 Z.z. právo na odškodnenie peňažná náhrada prináleží za každý i začatý mesiac deportácie v sume 99,59 eur. Teda za 6 mesiacov mu prináleží odškodné - peňažná náhrada vo výške $6 \times 99,59 = 597,54$ eur. Ďalej uviedol, že nebohý otec navrhovateľa utrpel úraz chrbtice a omrzliny končatín. V súvislosti s poškodením zdravia si uplatnil aj náhradu podľa § 3 ods. 1 písm. b) a to vo výške 3 000.- eur. V tomto zmysle upravil petít návrhu tak, že žiadal, aby súd rozhodol nasledovne:

Odporca je povinný vyplatiť navrhovateľovi pozostalému synovi po nebohom R. C., W. XX.X.XXXX, zomrelom dňa 23.1.2002, naposledy bytom v V., odškodnenie za deportáciu do zajateckého tábora v zmysel zákona č. 305/1999 Z. z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaných do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov vo výške 3.597,54 eur a tiež morálne odškodnenie vo výške 33.193,95 eur (1.000.000 Sk), všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy konania do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd uznesením zo dňa 19.11.2014 č.k. 9NC/7/2002-136 takto upravenú zmenu petítu návrhu pripustil podľa § 95 ods. 1,2 O.s.p.

Právny zástupca navrhovateľa zároveň predložil súdu nasledovné listinné dôkazy: fotokópiu potvrdenia ZO SZBP V., potvrdenie R. C. vydaného ZO SZBP, fotokópiu svedeckého vyhlásenia T. E., fotokópiu svedeckého vyhlásenia R. V. fotokópiu svedeckého vyhlásenia I. H., fotokópiu žiadosti o odškodnenie. V priebehu konania navrhol doplniť dokazovanie výsluchom svedkov. Súd doplnil dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a výsluchom svedkov R. L., R. S., T. E., T. Y. a zistil, že nebohý otec navrhovateľa R. C., XX.X.XXXX bol 31.12.1944 zobratý na nútené práce spolu s ďalšími asi 100 ľuďmi z V.. Svedok Svedok T. Y. a svedok T. E. uviedli, že boli v zajateckom tábore s nebohým otcom navrhovateľa. Najprv ich odviezli na Hačavu, kde kopali spolu s ostatnými zákopy, odtiaľ do Brezna, z Brezna do Banskej Bystrice, kopali zákopy po celom Slovensku a j Morave a v apríli ich odviekli do Rakúska do Holabrunu, kde bol celý mesiac, odtiaľ išli do Hornu, kde taktiež kopali zákopy až do konca vojny.

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní konanom dňa 27.10.2015 vzal návrh v časti náhrady za poškodenie zdravia otca navrhovateľa vo výške 3 000.- eur späť z dôvodu, že nárok na odškodnenie za poškodenie zdravia zanikol smrťou právneho predchodcu navrhovateľa. Ďalej uviedol, že trvá na návrhu v časti o zaplatenie 597,54 eur podľa § 3 ods. 1 písm. a/ Zák. č. 305/1999 z titulu peňažnej náhrady za každý mesiac deportácie právneho predchodcu navrhovateľa v sume $6 \times 99,59$ eur a v časti o zaplatenie morálneho odškodnenia navrhovateľa vo výške 33 193,95 eur (1.000.000 Sk). Súd konanie v časti o zaplatenie 3000.- eur pre späťvzatie návrhu navrhovateľom podľa ust. § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil.

Odporca žiadal návrh v celom rozsahu zamietnuť. Uviedol, že zákon č. 305/99 Z.z. sa vzťahuje na osoby deportované do nacistických koncentračných a zajateckých táborov a nie na právneho predchodcu navrhovateľa, nakoľko tento bol civilnou osobou, toto vyplýva aj z výpovedí svedkov. Do zajateckého tábora mohli byť deportované vojenské osoby, čo otec navrhovateľa nebol. Ako vyplýva z výpovedí svedkov otec navrhovateľa bol na nútených prácach a na takéto osoby sa zákon č. 305/99 Z.z. nevzťahuje. Medzinárodná organizácia pre migráciu v r. 1999 až do konca 2001 sústreďovala žiadosti osôb, ktoré boli deportované na nútené práce a tieto žiadosti odosiela centrálnej organizácii do Ženevy.

Súd vec opätovne prejednal a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že nebohý otec navrhovateľa nebol oprávnenou osobou v zmysle ust. § 3 zákona číslo 305/1999 Z.z. v znení zákona číslo 126/2002 Z. z. o zmiernení niektorých krívd

osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že nebohý otec navrhovateľa nebol deportovaný do zajateckého tábora ako vojenská osoba. Navrhovateľ nepredložil súdu žiadne relevantné dôkazy svedčiace o tom, že nebohý R. C. bol deportovaný do zajateckého tábora ako vojenská osoba. Potvrdenie Základnej organizácie SZPB v V. zo dňa 15.9.2003 nemožno považovať za relevantný listinný dôkaz preukazujúci skutočnosť, že nebohý otec navrhovateľa bol vojenskou osobou. Takýmto dokladom by bolo napríklad osvedčenie vydané podľa § 8 zák. č. 255/1964 Zb. resp. iné doklady nahradzajúce osvedčenie napríklad potvrdenie o členstve v partizánskej brigáde (tzv. partizánsky preukaz), potvrdenie vydané dokumentačnými a múzejnými inštitúciami (napr. Múzeum SNP, Vojenský historický archív, Vojenský historický ústav a podobne. Ako vyplynulo z výpovedí svedkov nebohý otec navrhovateľa bol na nútených prácach ako civilná osoba, preto sa naňho zákon č. 305/1999 Z.z. nevzťahuje. Z vyššieuvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol .

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ vo veci nemal úspech, odporca si náhradu trov neuplatnil, súd preto odporcovi náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne dvojmo na podpísanom súde

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach /§ 42 ods.3 O.s.p./uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda a v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je možné odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2 O.s.p. .